

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte: Timofti Vladimir

judcători: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Radu Sâli, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

Berezovschi Marcel XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.09.2016 – 02.02.2018;

Instanța de apel: 07.03.2018 – 29.05.2018;

Instanța de recurs: 04.02.2019 – 09.07.2019;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 02 februarie 2018, Berezovschi Marcel a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 264 alin. (1) Cod penal din motivul că *fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.*

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că acuzatorul de stat, procurorul, a învinuit inculpatul Marcel Berezovschi, în fapt că, la data de 02 decembrie 2014, aproximativ la ora 23:20, în timp, ce se deplasa cu automobilul de model „Renault Laguna”, cu n/î XXXXX, pe str. Lunca Bîcului din direcția str.Varnița spre str.Uzinelor din mun.Chișinău, ajungînd la intersecția cu str.Uzinelor, manevrînd la dreapta n-a manifestat prudență sporită la trafic, nerespectînd regulile de securitate a circulației rutiere și anume pct. 2 al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede, că în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul circulației, pct.42.3) al Regulamentului Circulației Rutiere care la fel prevede, că pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus,

pct. 45.1) și 2) al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede, că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând cont permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) situația rutieră, articolul 22 alin. (4) din Legea nr. 131-XVI din 07 iunie 2007 „Privind siguranța traficului rutier” stipulează: „Participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluența și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic” și prin urmare, ieșind pe contrasens a comis tamponarea în automobilul de model „Școda Octavia” cu numărul de înmatriculare XXXXX, condus regulamentar de conducătorul auto Boris Burca.

În rezultatul impactului, conform Raportului de expertiză medico-legală nr. 1980/D din 04 septembrie 2015, cet. Boris Burca, i-a fost cauzat: fractura bazei metatarsienilor II-III a plantei drepte, subluxație dorsală a metatarsienilor IV-V, plagă contuză lacerată în regiunea frontală pe dreapta, entorsă și întinderea de ligament a piciorului drept, care au putut fi cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare medie.

Organul de urmărire penală a calificat fapta incriminată inculpatului în baza articolului 264 alin. (1) Cod penal: *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare corporală medie a integrității corporale unei persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura municipiului Chișinău (oficiul Principal) Ciobanu Valentina, prin care solicită casarea totală a sentinței privind achitarea inculpatului din motivul ilegalității ei. Pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Berezovschi M. să fie declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și condamnat în baza acestei legi, la amendă în mărime de 300 u. c., fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport. A încasa din contul inculpatului în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare suma de 84 lei MD pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate, invocând următoarele argumente:

- instanța de judecată a pus la baza sentinței de achitare, în primul rând, declarațiile inculpatului, care nu a recunoscut vinovăția, a negat săvârșirea infracțiunii, a depus declarații convenabile pentru el. Declarațiile inculpatului au fost respinse prin probele acuzării, care au fost cercetate în ședința de judecată, inclusiv: declarațiile părții vătămate Burcă Boris, martorilor: Semeniuc Sergiu, Miriuța Ruslan. Instanța de judecată nu a dat o apreciere justă și altor probe materiale cercetate în instanță, care de asemenea dovedesc vinovăția inculpatului, cum ar fi: raportul de expertiză medico-legală nr. 1980/D din 04.09.2015, procesul-verbal de cercetare a locului accidentului

rutier, schița accidentului rutier și tabelul fotografic al accidentului rutier produs la data de 02.12.2014;

- examinând vizual fototabelul prezentat se observă că a/m are deteriorări lipsind bara de protecție din față și din spate, farurile lipsesc. Prezența acestor deteriorări este confirmată și prin declarațiile atât a părții vătămate, cât și a martorilor. Este de menționat că prin ordonanța organului de urmărire penală a fost dispusă expertiza auto-tehnică, însă conform procesului-verbal despre imposibilitatea prezentării raportul de expertiză nr. 34/12/1-PV-805 din 26.02.2016, însă nu a avut loc fiindcă nu au fost prezentate spre examinare mijloacele de transport. Vizavi de locul impactului, instanța de judecată a pus l-a îndoială proba materială procesul - verbal de cercetare a locului accidentului rutier, schița accidentului rutier și tabelul fotografic, deoarece inculpatul deși la semnat are obiecții că nu au fost reflectate toate circumstanțele cazului, deși la urmărirea penală acesta invoca că va prezenta probe, dar nu a prezentat nimic. Inculpatul susține această versiune, deoarece în rezultatul impactului anume automobilul lui s-a rotit cu partea din urmă spre mijlocul carosabilului, spre contrasens, iar celălalt automobil nu s-a rotit. Deși martorii declară „ că a/m „Școda” și „Renault” se aflau aproximativ la mijlocul carosabilului străzi Uzinelor, mai mult pe partea carosabilului destinat circulației spre com. Bubuieci. Partea din față a a/m „Școda” era poziționată pe contrasens. Partea din față a a/m „Renault” era pe banda sa de deplasare spre Bubuieci (cum s-a rotit a revenit la etapa inițială), iar partea din urmă a a/m „Renault” staționa pe banda pe care de deplasa a/m „Școda” din com.Bubuieci;

- acuzarea consideră că cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Berezovschi Marcel urmează să fie încasate din contul acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că din declarațiile martorului Semeniuc S. și Miriuța R., rezultă că automobilele implicate în accidentul rutier se aflau aproximativ la mijlocul carosabilului: partea din față a automobilului de model „Skoda” se afla pe contrasens, iar partea din față a automobilului de model „Renault” se afla pe banda sa de circulație.

Analizând procesul - verbal de cercetare a locului accidentului rutier, schița accidentului rutier și tabelul fotografic al accidentului rutier produs la data de 02 decembrie 2014, cu implicarea unităților de transport: de model „Renault Laguna”, cu numere de înregistrare XXXXX, condus de inculpatul Berezovschi M. și „Skoda Octavia” cu numere de înregistrare XXXXX, condus de partea vătămată Burca B., se constată poziționarea mijloacelor de transport vizate după accidentul rutier, însă, fiind coroborate cu declarațiile inculpatului și părții vătămate, nu rezultă date precise și clare care ar indica cu certitudine

că locul tamponării autoturismului este pe banda de circulație a autoturismului condus de inculpat.

În atare situație, partea acuzării n-a prezentat suficiente probe care ar demonstra cu certitudine pe care bandă a circulației a fost produs accidentul rutier dintre automobilul de model „Renault Laguna” condus de inculpatul Berezovschi M. și automobilul de model „Skoda Octavia” condus de partea vătămată Burca B., or în cauză nu s-a efectuat lucrul necesar întru constatarea, clarificarea și evaluarea circumstanțelor ce au importanță probatorie pentru stabilirea cu certitudine a locului exact al tamponării autoturismelor implicate în accident.

Se remarcă, că organul de urmărire penală nu a întreprins măsurile necesare pentru asigurarea conservării probelor (mijloacelor de transport implicate în accidentul rutier) întru efectuarea expertizei auto-tehnice trasologice privind interacțiunea autoturismelor, or, potrivit procesului – verbal despre imposibilitatea prezentării raportului de expertiză din 26 februarie 2016, expertului nu i-au fost prezentate spre examinare mijloacele de transport implicate în accidentul rutier.

Probatoriul administrat în cauză demonstrează doar faptul că a avut loc un accident rutier, dar nu și vinovăția inculpatului în producerea acestui accident rutier.

Învinuirea, precum că inculpatul a condus mijlocul de transport pe contrasens, provocând accidentul rutier, se înfățișează sub forma unei poziții, de ordin subiectiv, dat fiind că simplele afirmații, de genul dat, nu sunt suficiente pentru a avea valoare probantă definitivă în sprijinul învinuirii.

Totodată, instanța de apel a reținut că, considerentele primei instanțe, sunt motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității, care justifică soluția de achitare a inculpatului dată prin sentință.

A mai menționat instanța de apel că sunt nefondate și motivele ce vizează cheltuielile judiciare în mărime de 84 lei, legate de efectuarea expertizei medico-legele în privința părții vătămate Burcă B.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, la 27 iulie 2018, în termen, declară recurs ordinar procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- instanța de judecată a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii, ori nu s-a expus asupra tuturor motivelor indicate în apelul procurorului;

- divergențele în declarațiile părții vătămate se datorează perioadei de timp îndelungate care a și determinat denaturarea unor anumite date, mai mult ca atât urmărirea penală a fost suspendată din cauza inculpatului care se eschiva de la prezentarea la organul de urmărire penală;

- instanța de judecată analizează doar divergențele stabilite în declarațiile date de către partea vătămată, pe când acest fapt nu se atestă și în cazul inculpatului;

- instanța nu a luat în calcul comportamentul inculpatului – conducător auto cu stagiul din anul 1998, care neavând nici o leziune, după impact sub pretextul că ceva s-a întâmplat cu telefonul, nu a sesizat organele competente. Comportamentul agresiv al inculpatului confirmat atât de către partea vătămată, cât și de martorii aflați la locul impactului. Inclusiv și faptul că inculpatul la etapa urmăririi penale s-a eschivat de la organul de urmărire penală, ca consecință fiind suspendată urmărirea penală;

- instanța a dat prioritate nefondată probelor apărării în detrimentul probelor acuzării care demască acțiunile ilegale ale inculpatului, respectiv care stabilesc adevărul;

- instanța de judecată neîntemeiat a respins solicitarea privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

7. Inculpatul Berezovschi Marcel a depus referință, prin care solicită respingerea recursului ca inadmisibil, cu menținerea deciziei instanței de apel.

8. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Recurentul invocă în recursul declarat temeiul de drept prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se

pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Conform art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă un temei de casare.

Prin urmare, Colegiul lărgit atestă că, argumentele recurentului sunt întemeiate, iar concluziile instanțelor ierarhic inferioare cu privire la achitarea inculpatului sunt pripite, nu corespund materialelor dosarului și sunt bazate exclusiv pe declarațiile inculpatului, fără ca probele administrate în cauză să fie apreciate fiecare în parte și în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și coroborării lor, instanțele inferioare prematur ajungând la concluzia privind achitarea inculpatului Berezovschi Marcel, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În susținerea concluziilor sale, Colegiul lărgit reține, că de către instanțele ierarhic inferioare probele acuzării au fost lăsate fără apreciere, instanțele neexpunându-se asupra pertinentei, concluziei, utilității și coroborării lor, totodată concluziile instanțelor inferioare se constată a fi bazate pe declarațiile depuse de către inculpatul Berezovschi Marcel în cadrul cercetării judecătorești, însă fără a fi apreciate în raport cu declarațiile acestuia depuse la data de 03 decembrie 2014 la solicitarea agentului constatator (f. d. 15, vol. I), unde a declarat „*cu schița întocmită și măsurile la fața locului am făcut cunoștință*”, iar în procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier, la rubrica „*cereri și*

obiecții din partea persoanelor participante sau prezente” (f. d. 9, vol. I), nu a indicat careva cereri și obiecții, lăsând de înțeles că este de acord cu schița accidentului rutier întocmită de către agentul constatator imediat după producerea impactului, pe când instanțele ierarhic inferioare, limitându-se să descrie declarațiile inculpatului depuse în cadrul cercetării judecătorești privind nerecunoașterea vinovăției privind comiterea infracțiunii de care este învinuit, dat fiind faptul că nu este de acord cu schița întocmită de către agentul constatator, apreciindu-le ca fiind veridice.

Mai mult ca atât, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, au rămas fără o apreciere cuvenită declarațiile martorilor Miriuța Rulsan și Seminiuc Sergiu date sub jurământ, care au declarat că a/m „Skoda” și „Renault” se aflau aproximativ la mijlocul carosabilului străzii Uzinelor, mai mult pe partea carosabilului destinat circulației spre com. Bubuieci. Partea din față a a/m „Skoda” era poziționată pe contrasens. Partea din față a a/m „Renault” era pe banda sa de deplasare spre Bubuieci, iar partea din urmă a a/m „Renault” staționa pe banda pe care se deplasa a/m „Skoda” din com. Bubuieci.

Astfel, Colegiul lărgit atestă faptul, că deși instanța de apel motivează în soluția adoptată, precum că partea acuzării nu a prezentat suficiente probe care ar demonstra cu certitudine pe care bandă a circulației a fost produs accidentul rutier, iar declarațiile inculpatului corespund adevărului, nefiind clar totuși care dintre declarațiile inculpatului sunt consecvente, concludente și care coroborează cu întreaga sistemă de probe, cele depuse imediat după producere accidentului rutier sau cele depuse în cadrul cercetării judecătorești, și cu care sistemă de probe coroborează în situația în care instanța de apel ajunge la concluzia de a menține sentința de achitare a inculpatului, deoarece *fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii*.

Totodată, Colegiul lărgit reține că potrivit art. 390 Cod de procedură penală (1) Sentința de achitare se adoptă dacă:

- 1) nu s-a constatat existența faptei infracțiunii;
- 2) fapta nu a fost săvârșită de inculpat;
- 3) fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;
- 4) fapta nu este prevăzută de legea penală;
- 5) există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

Prin urmare, instanța de recurs menționează că, în cazul în care instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia achitării inculpatului din motiv că, *fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii*, urmau să stabilească care anume elemente ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal lipsesc, însă reieșind din temeiul ales de achitare, se prezumă că atât instanța de fond, cât și instanța de apel au acceptat precum că anume din vina inculpatului s-a produs accidentul rutier, însă în acțiunile sale lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii, fapt ce intră în contradicție cu motivarea achitării inculpatului expusă în hotărârile adoptate.

Reieșind din cele sus menționate, Colegiul lărgit constată, că instanța de apel, examinând cauza, nu a ținut cont de prevederile art. 101 Cod de procedură

penală și n-a respectat întocmai prevederile art. 414 și 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, erorile de drept care se încadrează în cele prescrise de pct. 6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, respectiv confirmându-se temeinicia recursului ordinar declarat de procuror.

Prin urmare, Colegiul lărgit menționează, că erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, de aceea decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2018 privind-l pe **Berezovschi Marcel XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la **08 august 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor